

Sygn. akt
Tp 9/14

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Przemyślu II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący   **SSR Agnieszka Tworzydło**

Protokolant   **Renata Mieleszko**

na posiedzeniu w dniu 25 kwietnia 2014 r.

w sprawie G   B

oskarżonego o przestępstwo z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s.

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 3 ustawy z dnia 01 sierpnia 1997 roku o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.) w wykonaniu zobowiązania wynikającego z zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z dnia 08 kwietnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt Tp 9/14 uzupełnić braki formalne poprzez uzasadnienie zarzutu niezgodności art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540, ze zm.) w zw. z art. 107 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 roku – Kodeks karny skarbowy z art. 2, art. 7 i art. 42 ust. 1 Konstytucji z powołaniem dowodów na jego poparcie;

u z a s a d n i e n i e

Zgodnie z art. 42 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, orzekając o zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, Trybunał bada zarówno treść takiego aktu, jak też kompetencję oraz dochowanie wymaganego przepisami prawa trybu wydania aktu.

Przepis ten upoważnia Trybunał do kontroli aktu prawnego z punktu widzenia dochowania istotnych wymogów procedury prawodawczej, przy czym chodzi nie tylko o wymogi wynikające bezpośrednio z Konstytucji, lecz również z innych aktów prawnych. Naruszenie

"istotnych elementów procedury prawodawczej" stanowi podstawę do stwierdzenia niekonstytucyjności aktu normatywnego (wyrok TK z dnia 16 lipca 2009 r., sygn. akt Kp 4/08). Trybunał wskazuje przy tym, że nie można wykluczyć kontroli ustawy z perspektywy dochowania elementów procedury ustawodawczej polskiego prawa krajowego uregulowanych w aktach prawa Unii Europejskiej (wyrok TK z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt K 33/12). Pewne etapy postępowania ustawodawczego, które genetycznie wywodzą się z prawa unijnego, mogą bowiem zostać potraktowane jako istotne elementy krajowego postępowania ustawodawczego – a tym samym takie postępowanie podlega ocenie z punktu widzenia Konstytucji.

Jak stanowi art. 2 i 7 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, a organy władzy publicznej, w tym także organy stanowiące prawo, działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to między innymi, że proces uchwalania każdej ustawy powinien być przeprowadzony w zgodzie zarówno z przepisami prawa krajowego, jak i prawa międzynarodowego, w tym wiążącego Rzeczypospolitą Polską prawa Unii Europejskiej. Niedochowanie obowiązku notyfikacji ustawy o grach hazardowych, w ocenie Sądu, stanowi wadliwość procesu legislacyjnego.

Także analiza orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wskazuje, że właściwym wzorcem, gdy chodzi o zarzut naruszenia procedury ustawodawczej, powinien być art. 2 Konstytucji i wywodzona z tego przepisu zasada rzetelnego procesu ustawodawczego – tak: wyrok TK z dnia 20 lipca 2011 r., sygn. akt K 9/11; wyrok TK z dnia 16 lipca 2009 r., sygn. akt Kp 4/08, lub art. 7 Konstytucji (zasada legalizmu – np. wyrok TK z dnia 24 czerwca 1998 r., sygn. akt K 3/98; wyrok TK z dnia 19 września 2008 r., sygn. akt K 5/07).

Sąd Rejonowy w Przemyślu stoi na stanowisku, iż art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych powinny zostać notyfikowane Komisji Europejskiej w trybie przewidzianym przez dyrektywę 98/34/WE. Wynika to z pkt 25 uzasadnienia wyroku TSUE w sprawie Fortuna. Również z wcześniejszego orzecznictwa tego Trybunału płynie wnioski, że przepisy ustanawiające zakaz urządzania gier na automatach poza kasynami są przepisami technicznymi w rozumieniu tej dyrektywy, a więc powinny podlegać procedurze notyfikacji (wyrok w sprawie C-65/05 Komisja przeciwko Republice Greckiej).

Dyrektywa 98/34/WE w sprawie ustanowienia procedury wymiany informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz przepisów dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, ustanawia mechanizm - procedurę notyfikacyjną - dla przejrzystości aktów prawnych zawierających przepisy techniczne. Jej zadaniem jest

zapobieganie powstawaniu nowych barier w swobodnym przepływie towarów, swobodnym świadczeniu usług i prowadzeniu działalności.

Zgodnie z dyrektywą obowiązkiem państw członkowskich jest notyfikowanie do Komisji Europejskiej projektów aktów prawnych zawierających przepisy techniczne odnoszące się do produktów i usług społeczeństwa informacyjnego. Państwo Członkowskie dokonujące notyfikacji do Komisji Europejskiej zobowiązane jest do przestrzegania terminu obowiązkowego wstrzymania procedury legislacyjnej, który minimalnie wynosi 3 miesiące. Pozostałe państwa członkowskie oraz Komisja Europejska w terminie tym mają możliwość wypowiedzenia się nt. potencjalnych barier w swobodzie zakładania przedsiębiorstw, świadczenia usług i przepływu towarów, które może wywołać notyfikowana regulacja prawna. W czasie obowiązkowego okresu wstrzymania procedury, który jak wspomniano wyżej, wynosi 3 miesiące, państwa członkowskie i/lub Komisja mogą przekazać tzw. "szczegółową uwagę", która oznacza, że notyfikowany projekt aktu prawnego może powodować powstanie barier w swobodnym przepływie towarów, świadczenia usług lub zakładania przedsiębiorstw.

Państwo, z którego pochodzi notyfikowany akt prawny zobowiązane jest wówczas do poinformowania Komisji o działaniach, jakie zostaną podjęte w związku z uwagami otrzymanymi w opinii szczegółowej. Ponadto okres wstrzymania procedury legislacyjnej wydłużony zostaje automatycznie o kolejne trzy miesiące (w sumie 6 miesięcy) w odniesieniu do notyfikacji dotyczącej produktów/towarów oraz o jeden miesiąc (w sumie 4 miesiące) w odniesieniu do przepisów w sprawie usług społeczeństwa informacyjnego. W odniesieniu do porozumień dobrowolnych termin ten wynosi 4 miesiące. Okres obowiązkowego wstrzymania procedury legislacyjnej ulega dalszemu wydłużeniu, jeśli w przeciągu podstawowego terminu trzech miesięcy Komisja Europejska poinformuje o zamiarze skorzystania z prawa inicjatywy prawodawczej (z wyłączeniem przepisów dotyczących usług), o przedstawieniu Radzie Unii Europejskiej projektu aktu prawnego - w sprawach objętych zakresem notyfikowanego projektu, lub w przypadku gdy Rada Unii Europejskiej przyjęła wspólne stanowisko w sprawach objętych zakresem notyfikowanego projektu.

Dyrektywa, poprzez ustanowienie procedury notyfikacyjnej, jest kluczowym narzędziem dla sprawnego funkcjonowania Rynku Wewnętrznego. Procedura ta ułatwia śledzenie rozwiązań stosowanych w innych państwach Wspólnoty oraz identyfikację obszarów wymagających regulacji na szczeblu krajowym, bądź wspólnotowym.

Dyrektywa została implementowana do prawa polskiego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu

notyfikacji norm i aktów prawnych oraz rozporządzeniem zmieniającym powyższe rozporządzenie - z dnia 6 kwietnia 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu norm i aktów prawnych. Krajowy system notyfikacji norm i aktów prawnych obejmuje notyfikację norm oraz notyfikację aktów prawnych co umożliwia uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w procedurach wymiany informacji określonych przepisach Unii Europejskiej. Uczestnikami krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych są: koordynator krajowego systemu (minister właściwy ds. gospodarki), ministrowie i Polski Komitet Normalizacyjny.

Mając na uwadze bezsporny fakt nienotyfikowania Komisji Europejskiej, w fazie prac nad projektem ustawy o grach hazardowych, art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych w zw. z art. 107 § 1 k.k.s., Sąd Rejonowy w Przemyślu wyraża przekonanie, że – z tego powodu – wskazane przepisy naruszają zasady rzetelnej procedury ustawodawczej oraz legalizmu, a przez to są niezgodne z art. 2 i 7 Konstytucji.

Na poparcie powyższej tezy należy dodatkowo wskazać, iż etap postępowania ustawodawczego, jakim jest notyfikacja, znajduje swoje źródło w aktach ponadustawowych, opartych na prawie międzynarodowym, do przestrzegania których Polska zobowiązała się na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej w trybie określonym w art. 90 Konstytucji. Przemawia to za zasadnością potraktowania braku notyfikacji jako istotnej wady postępowania ustawodawczego. Ponadto analizując treść dyrektywy 98/34/WE oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. należy wskazać na istotną rolę Komisji Europejskiej w procedurze notyfikacji przepisów technicznych, albowiem stanowisko tego organu powinno być uwzględniane w krajowym postępowaniu ustawodawczym.

W dalszej kolejności należy wskazać, iż zarzut niezgodności art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, w związku z art. 107 § 1 k.k.s. z art. 42 ust. 1 Konstytucji, został postawiony przez Sąd Rejonowy w Przemyślu albowiem kwestionowane przepisy z uwagi na istotne naruszenie trybu ustawodawczego nie powinny funkcjonować w krajowym porządku prawnym. Do tej pory Sądy podejmowały różne rozstrzygnięcia w analogicznych sprawach osób oskarżonych o przestępstwa z art. 107 § 1 k.k.s. z uwagi na rozbieżność ocen skutków naruszenia obowiązku notyfikacji, a także nieprecyzyjne kryteria definiujące „przepis techniczny”.

Zdaniem Sądu wadliwość procesu legislacyjnego oraz funkcjonowanie w porządku prawnym przepisów nieprecyzyjnych, które powodują podejmowanie przez Sądy

w analogicznych sprawach odmiennych rozstrzygnięć przemawia za uznaniem kwestionowanych przepisów, jako niezgodnych z art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Końcowo należy wskazać, iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 08 stycznia 2014 r., sygn. akt IV KK 183/13, wyraził pogląd, iż "naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE obowiązku notyfikacji przepisów technicznych ma charakter naruszenia trybu ustawodawczego, którego konstytucyjność może być badana wyłącznie w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Jeżeli w konkretnym postępowaniu sąd dochodzi do wniosku, że doszło do takiej wadliwości trybu ustawodawczego, może nie stosować tych przepisów tylko w ten sposób, że zawiesi prowadzone postępowanie, w którym miałyby one zostać zastosowane i skieruje stosowne pytanie prawne do Trybunału Konstytucyjnego".

Również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 r. sygn. akt I KZP 15/13 podał, iż "z uwagi na wagę i charakter obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej projektu regulacji prawnych zawierających przepisy techniczne, stanowi w istocie element konstytucyjnego trybu stanowienia ustaw, a jego naruszenie może być kwestionowane właśnie jako naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego. Jednocześnie, z uwagi na mające swoje uzasadnienie w zasadzie pewności prawa, powszechnie akceptowane w polskim systemie prawa domniemanie konstytucyjności ustawy oraz skoncentrowaną kontrolę badania tej konstytucyjności, Trybunał Konstytucyjny jest jedynym organem władnym do stwierdzenia naruszenia trybu ustawodawczego i uchylenia z tego powodu wadliwie ustanowionej ustawy".

Sąd Rejonowy w Przemyślu w pełni podziela powyższe stanowisko Sądu Najwyższego oraz argumentację zawartą w tych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Na podstawie wyżej zaprezentowanych powodów Sąd Rejonowy w Przemyślu stoi na stanowisku, że art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych w zw. z art. 107 § 1 k.k.s. są niezgodne z art. 2, art. 7 i art. 42 ust. 1 Konstytucji.

Na oryginale właściwy podpis
Zgodność z oryginałem stwierdzam
Z upoważnienia Kierownika Sekretariatu
Stażysta

Renata Walszczyńska